

To bylo tak:

Jednou za čas se do ulice přihnalo velké černé psisko. Nikdo nevěděl, kde se ten pes vzal nebo kde bydlí. Prostě se najednou objevil. Velký, divoký a zákeřný. Všechny děti se s vřiskotem rozběhly domů, ale Zadkohryz jich vždycky pár dohnal. A mohutnými, vrčícími tesáky je kousnul do zadku. A pak zase zmizel. Kam? Nikam. Zmizel, dokud se o pár týdnů později neobjevil znova.

Toho 5. září táhla paní Terezínská, neboli ježibaba, jak každý ví, těžkou nákupní tašku. Byl den jako malovaný. Venku si hrálo hodně dětí. Najednou spustily vřiskot, jako by je na nože brali, protože se do ulice vrtil Zadkohryz s vyceněnými tesáky.

Tomáš pelášil domů, ale paní Terezínská stála v cestě. A tak se hned za ní zastavil. Zadkohryz se hnal rovnou na ni. Tomáš se pro jistotu chytil rukama za obě pülky. „Stát!“ zvolala přísně paní Terezínská.

Nákupní tašku upustila s žuchnutím na chodník. Zvedla ruce do vzduchu, takže vypadala mnohem větší než ve skutečnosti.

„Stát!“ zopakovala.

Zadkohryz se překvapeně zastavil a podíval se vzhůru na její ruce.

A pak začala paní Terezínská šeptat slova. Bylo to zaklínadlo, to se rozumí, ale Tomáš ho dobře neslyšel.

Zadkohryz tiše kňučel a zahanbeně švihal ocasem. Paní Terezínská připazila, ale rty pořád ještě něco ševlily.

Nejdřív si Zadkohryz sedl, pak lehl a nakonec se převálil na hřbet s nohama vzhůru.

Tak ho paní Terezínská nechala chvíli ležet a tiše na něj shlížela.

Viděl to jedině Tomáš, protože všechny ostatní děti utekly domů.

„Hodnej pejsek,“ řekla pak paní Terezínská. „A teď marš domů.“

Zadkohryz se zvedl a se schlíplým ohonem se odploužil z ulice.

Paní Terezínská chytla nákupní tašku, ale byla tak těžká, že ji skoro neuzvedla.

Tomášovi se rozšumělo v uších a zeptal se: „Mám vám tu tašku vzít dovnitř?“ Plácnul to bez rozmýšlení. Až se toho sám vylekal.

Paní Terezínská, vlastně ježibaba, se na něj vážně podívala.

Šumění přešlo v hudbu, jakou Tomáš ještě nikdy neslyšel, se spoustou houslí. Srdce mu bázkivě bušilo a on z celé duše doufal, že to paní Terezínská odmítne.

„To bys byl hodný,“ řekla. „To je od tebe hezké.“ Odmkla domovní dveře.

Hudba přestala a Tomáš se chopil tašky, jenže ji neuzvedl ani o centimetr ze země. Jako by byla plná kamení.

Paní Terezínská si toho nevšimla. „Ty ji uneseš,“ volala, když vcházela do domu. „Takový velký kluk.“

Jen to řekla, v uších se mu zase rozšumělo a taška se obřadně zvedla z chodníku. Pořád ještě byla těžká, ale míň než ze začátku.

Paní Terezínská zmizela ve tmě chodby. V dálce se rozsvítila lampa. „Postav ji sem,“ volala. Tomáš viděl, že stojí u kuchyňské linky. „Dáš si skleničku malinovky?“

„Ano, děkuju,“ řekl Tomáš. Srdce mu bouchalo jak kostelní dveře, protože paní Terezínská je přece ježibaba, takže má čarodějnickou kuchyni.

Malinovka byla červená jako krev.

„Běž si sednout do pokoje,“ řekla paní Terezínská. „Hned přijdu.“

Tomáš vešel do pokoje a rozhlédl se. Sklenice s krvavě rudou malinovkou se mu chvěla v ruce. Napadlo ho: „Toho nepořádku si nevšímejte,“ protože to vždycky říká maminka, když mají návštěvu. U nich doma nepořádek nikdy není, zato tady je. Židle, stoly a podlaha byly zavalené hraničkami novin, časopisů a knih. Stěny byly obstavené knihovnami plnými knih bez ladu a skladu. V koutě stál obrovský glóbus a na něm spala černá kočka. Na jedné knihovně visela mapa s nedba-

le načrtnutými šipkami. U stropu se vznášel velký pták s rozprostřenými křídly.

Ted' Tomáš věděl jistě, že je to tak. Tohle je dům ježibaba. Jen nevěděl jistě, jestli je to strašidelný dům strašidelné ježibaba. To se teprv ukáže.

„Hned přijdu,“ volala paní Terezínská z kuchyně. „Udělej si místo na některé židli!“

Tomáš opatrně postavil sklenici na nízký stolec, mezi album fotografií a hromádku knih. Ze židle na lvích tlapách zvedl štos novin a posadil se. Pod knihovnou se vynořila černá kočka. S mňoukáním zamířila k Tomášovi, ocas vzhůru jak proutek. Otřela se mu o nohy. Kočka na glóbusu se probudila a ospale na Tomáše zamžourala.

Pak přišla paní Terezínská. „Ták, já si dám kafíčko,“ libovala si. Uprázdnila si židli a posadila se. Spokojeně se na Tomáše podívala. „To se mi safraportscky zamlouvá, že jsi tady, víš,“ řekla.

Tomáš se lekl slova „safraportscky“. S kamarády klel o sto šest, protože chodil do přísně protestantské školy, ale dospěláka slyšel klít poprvé.

„Moje děti jsou už dávno z domu a můj muž...“

Paní Terezínská se napila kafíčka a podívala se na Tomáše.

„No jo, to ty už nepamatuješ,“ řekla. „To jsi byl ještě moc malý. Mého muže postavili ke zdi.“

Tomáš řekl: „Aha,“ protože nechápal, co to znamená. „Postavit ke zdi znamená, že ho zastřelili puškama,“ vysvětlila paní Terezínská. „Byl v odboji, víš.“

Tomáš přikývl. „Tak to je jiná,“ řekl.

Cítil v krku a v bříše velký smutek. Stejný, jako když rok co rok pokaždé znova přibíjeli na kříž Ježíše. Vždycky se mu ulevilo, když bylo po všem a Pán živý a zdravý vstal z mrtvých.

„Nesmutni,“ řekla paní Terezínská. Vstala a ukázala na modrý kufřík. „Podívej, viděls už někdy tohle?“ Kufřík otevřela.

Tomáš přikývl. Byl to kufříkový gramofon.

„Něco ti pustím,“ nabídla. Pořádně zatočila klikou a pak pustila desku.

Do pokoje vevanula odněkud zdaleka hudba. Byla to hudba, jakou Tomáš ještě nikdy neslyšel, se spoustou houslí. Smutek v krku a v bříše se mu rozpustil. Tomáš zavřel oči a tam, ve tmě pod víčky, se mu nečekaně zjevil Pán Ježíš. V Tomášovi hrklo jak v hodinách, ale nechal oči zavřené, protože byl zvědavý, co mu Pán poví. Ježíš se usmál: „Přibít na kříž se už nenechám, ani mě nehne. Už toho mám tak akorát.“

A jak se objevil, tak zmizel.

To byla dobrá zpráva, i pro pana učitele Onštejna. Aspoň už ten příšerný příběh nemusí vyprávět. Tomáš byl celý blažený.

„To je krása, co?“ zašeptala paní Terezínská.

„To je,“ přisvědčil Tomáš. A zase se mu rozšumělo v uších. Glóbus se začal i s kočkou otáčet kolem osy. Když to chtěl Tomáš říct paní Terezínské, všiml si, že se její těžká židle vznáší jako nízký oblak nad podlahou. A jen to zahlédl, ucítil, jak se jeho židle na lvích tlapách důstojně vznesla, jako by ji pozvedly silné ruce. Nejradši by zavýskal blahem, ale pak uviděl pozorný výraz ve tváři paní Terezínské a pochopil, že není nic neobvyklého, když se při téhle hudbě židle vznesou.

„Beethoven,“ zašeptala paní Terezínská. „Když poslouchám tohle...“ Nedokončila větu. Nebylo to potřeba, protože Tomáš věděl přesně, co chce říct, i když pro to neuměl najít slova. Zasníl se a viděl sám sebe, jak se vznáší nad zelenými loukami a nad zámkem s rolsrojsem zaparkovaným před vchodem. Překrásná princezna mu mávala bílým kapesníčkem. Měla koženou nohu, která při chůzi vrzala. Na sobě měla blan-kytně modré šaty s bílým límečkem. Její tatínek stál na podestě a hrál na housle a její maminka k tomu podmanivě zpívala.

Gramofonová deska dohrála a bylo slyšet škrábání jehly. Tomáš se s trhnutím probral. Žuch! Židle měkce přistály na koberci. „Všimla si paní Terezínská, že se vznášíme?“ říkal si Tomáš. Nevěděl. Čekal, jestli něco

řekne, ale neřekla nic. Zírala do dálky. Možná vzpomínala na manžela, co ho zastřelili puškama.

Tomáš se napil malinovky a řekl: „Vy máte ale knih. O čem jsou?“

„Božítku!“ zvolala paní Terezínská. „O čem jsou knihy? O všem, co na světě je. Čteš rád?“

Tomáš přikývl.

„Počkej,“ řekla paní Terezínská. Vstala. „Možná pro tebe něco mám.“ Obrátila se k jedné z knihoven. „Co vlastně chceš být, až vyrosteš?“ zeptala se.

„Šťastný,“ řekl Tomáš. „Až vyrostu, budu šťastný.“

Paní Terezínská už chtěla vytáhnout z knihovny knížku, ale překvapeně se obrátila. S úsměvem se na Tomáše podívala a řekla: „To je safraportsky dobrý nápad. A víš, čím štěstí začíná? Když se člověk přestane bát.“ Vytáhla z knihovny knížku. „Tumáš,“ řekla.

Tomáš cítil, jak se červená. Upíral oči na knihu, která mu ležela na klíně. Jmenovala se *Emil a detektivové*.

„Děkuju,“ vypravil ze sebe.

„Je to o klukovi, co se nechce bát a bojuje proti bezpráví na světě,“ vyprávěla paní Terezínská. „Můžeš si ji nechat.“

Dopila káfičko a Tomáš svou malinovku.

„Dneska jsi projevils velkou odvahu,“ řekla. „Šel jsi ke mně do bytu, i když všechny děti říkají, že jsem ježibaba.“

Tomáš se na ni neodvažoval podívat. Tak ona to ví!
A klidně to řekne, prostě na rovinu.

„Mají ostatně pravdu,“ řekla. „Já jsem ježibaba.“

Nastalo hrobové ticho. Takové ticho, že Tomáš přes
zed' slyšel, jak otec křičí a maminka naříká. „Jovkažof-
ka,“ vyhrkl. „Už je půl šestý pryč. Musím domů.“ S kni-
hou v ruce vyskočil. „Na shledanou, a děkuju vám.“

Vyšel z pokoje, ale u domovních dveří se zastavil. Po-
děkoval paní Terezínské dost? Ne, nepoděkoval. Vrátil
se do pokoje. „Za všechno,“ dodal.

„Rádo se stalo, hochu,“ řekla paní Terezínská. „A že
se už nebudeš bát?“

„Nebudu,“ řekl Tomáš. „Aspoň ne ježibab.“

3

Když vešel do obývacího pokoje s knihou přitisknu-
tou k sobě, seděl tatínek s maminkou mlčky u stolu.
Maminčin notýsek na výdaje ležel otevřený před nimi.
Tam si zapisovala nákupy, a kolik co stálo.

„Ale teď už opravdu musím jít vařit,“ ozvala se.

„Ne,“ odvětil otec. „Nejdřív to tady doděláme.“ Kon-
troloval notýsek nákup po nákupu. V ruce měl červe-
nou tužku.

„Nazdar, Tomášku,“ řekla maminka. Nastavila mu
tvář, ale Tomáš požádal: „Tu druhou, mami.“

„Proč?“ zeptala se.

„Proto,“ řekl Tomáš.

Viděl, jak se začervenala. A pak mu nastavila pravou
tvář. Dal jí na ni pusinku. To byla tvář, do které ji uho-
dili.